

Sprawozdanie z sympozjum *Nowe oblicza duchowości* (Kraków, 28–29 października 2013 roku)

W dniach 28–29 października 2013 roku w Uniwersytecie Pedagogicznym (UP) odbyło się sympozjum *Nowe oblicza duchowości*, zorganizowane przez Katedrę Socjologii Instytutu Filozofii i Socjologii UP. Z założenia miało to być kameralne spotkanie interdyscyplinarnej grupy badaczy zainteresowanych przemianami współczesnej duchowości, dotyczące takich zagadnień jak: relacja między duchowością a religią, zmieniające się wzorce religijności, przekraczanie granic między religią a ateizmem czy wreszcie obecność symboli religijnych w przestrzeni medialnej. W sympozjum wzięli udział socjologowie, filozofowie, psychologowie i politologowie reprezentujący oprócz UP kilka polskich uczelni (Akademia Górniczo-Hutnicza, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Warszawie oraz Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. Dragomanowa w Kijowie).

Pierwsze wystąpienia konferencyjne poświęcone były głównie podstawowym zagadnieniom teoretycznym: Jak zdefiniować współczesną duchowość w kontekście psychologicznych potrzeb jednostki funkcjonującej w ramach kultury indywidualizmu? (prof. Zbigniew Pasek). Czy terminy takie jak „postsekularyzm”, które niedawno pojawiły się w dyskursie filozoficznym i socjologicznym, mogą być przydatne dla określenia roli religii we współczesnym społeczeństwie? (dr Michał Warchał). Później przyszła pora na kwestie bardziej szczegółowe: Jak idee New Age korzystają z dorobku filozofii, przetwarzając jej pojęcia na potrzeby nowej duchowości? (dr Dorota Probuca). W jaki sposób organizacje propagujące nową duchowość w Polsce prezentują się w Internecie? (prof. Z. Pasek, prof. Katarzyna Skowronek). Jak ludzie uprawiający naukę (zarówno nauki humanistyczne, społeczne jak i ścisłe) wyobrażają sobie poglądy Polaków na temat podstawowych problemów religii (istnienie Boga, kwestie dogmatyczne itp.)? (prof. Andrzej Gołąb). Każdemu wystąpieniu towarzyszyła półgodzinna dyskusja.

O ile w pierwszym dniu przedmiotem zainteresowania były przemiany duchowości na szeroko rozumianym Zachodzie, drugiego dnia uwaga uczestników przeniosła się w stronę świata niezachodniego. Wystąpienia dotyczyły między innymi nowych nurtów duchowości hinduskiej (dr Marzenna Jakubczak), a tak-

że „teologii dżihadu”, czyli teologicznego zaplecza islamistycznego terroryzmu (prof. Robert Borkowski). Wróciła też problematyka obecności religii i duchowości w Internecie — tym razem jednak w perspektywie porównawczej: Jak różne religie starają się dotrzeć do różnych grup społecznych za pośrednictwem stron internetowych czy aplikacji na telefony komórkowe? (dr Olga Mucha). Polskim akcentem drugiego dnia było wystąpienie eksplorujące pogranicza teologii politycznej, socjologii religii i socjologii polityki, a poświęcone swoistej „sakralizacji” jednej z instytucji demokratycznych w Polsce, jaką jest Trybunał Konstytucyjny (dr Tomasz Warczok). „Sakralizacja” ta, której symptomy widać w dyskursie medialnym i politycznym, dowodzi nie tyle rosnącej siły prawa, co raczej malejącego zaufania do polityki — *sacrum* Trybunału ma bowiem wynikać przede wszystkim z jego „apolityczności”.

Najciekawsze referaty z konferencji zostaną opublikowane w przygotowywanym właśnie numerze pisma *Studia Sociologica* pod roboczym tytułem „Sekularyzacja, desekularyzacja, postsekularyzm” (redaktor numeru: dr Michał Warchał).

*Michał WARCHAŁA**

* Kraków, Uniwersytet Pedagogiczny. E-mail: mwarch@interia.pl